

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Prop. 72 LS

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak og stortingsvedtak)

Endringer i midlertidig lov om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for lærlinger, kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere)

Innhold

1	Hovedinnholdet i proposisjonen	5	5	Endringer i midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger	10
2	Bakgrunn	5	5.1	Kap. 2543 Midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger	10
3	Forlengelse av midlertidig lov om kompensasjonstytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19	7	5.1.1	Post 70 Stønad til selvstendig næringsdrivende og frilansere, overslagsbevilgning.....	10
3.1	Innledning	7	5.1.2	Post 71 Stønad til lærlinger, overslagsbevilgning.....	10
3.2	Bakgrunn	7			
3.3	Vurderinger og forslag	7			
4	Endringer i regelverk for permittering og dagpenger	8		A Forslag til lov om endringer i midlertidig lov om kompensasjonstytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19	12
4.1	Kap. 2541 Dagpenger	8		B Forslag til vedtak om endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet	13
4.1.1	Forlengelse av maksimal periode med fritak fra lønnsplikt og tilhørende dagpengerett.....	8			
4.1.2	Endringer i dagpenge-regelverket	9			

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Prop. 72 LS

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak og stortingsvedtak)

Endringer i midlertidig lov om kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for lærlinger, kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere)

*Tilråding fra Arbeids- og sosialdepartementet 15. januar 2021,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Hovedinnholdet i proposisjonen

I denne proposisjonen foreslår regjeringen å forlenge særlige tiltak innenfor permitteringsordningen, dagpengeordningen og ordningen for selvstendig næringsdrivende og frilansere frem til sommeren. Perioden arbeidsgivere fritas fra lønnsplikt under permittering og den tilsvarende perioden permitterte kan få dagpenger, foreslås forlenget til 1. juli 2021. Videre foreslås det å forlenge retten til dagpenger ut over maksimal stønadperiode, og å videreføre den forhøyede kompensasjonsgraden for dagpenger til og med 30. juni 2021. Det foreslås også at arbeidsledige som har brukt opp perioden med dagpenger etter 31. oktober 2020, gis en fortsatt dagpengerett.

Det foreslås at den særlige dagpengeordningen for lærlinger videreføres til og med

30. juni 2021. Det samme gjelder kompensasjonssytelsen for selvstendig næringsdrivende og frilansere.

Som følge av at ordningen for selvstendig næringsdrivende og frilansere videreføres, legger Arbeids- og sosialdepartementet frem forslag om endring av midlertidig lov 12. juni 2020 nr. 62 om kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19, slik at den oppheves 1. juli 2021.

2 Bakgrunn

Etter lavere smittetall gjennom høsten har antall nye smittede, innlagte og døde økt i desember og januar. Usikkerheten omkring smittespredning og

Endringer i midlertidig lov om kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for lærlinger, kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere)

smitteverntiltak er fortsatt stor, og arbeidsmarkedssituasjonen vil være krevende for mange de nærmeste månedene. Norge har likevel klart seg bedre gjennom pandemien enn mange andre land. Det økonomiske tilbakeslaget ser ut til å ha vært mindre, og tallet på smittede og antall sykehusinnleggelser er lavere.

På grunn av den økte smitten har det vært nødvendig å innføre strengere tiltak mot spredning av smitte. Pandemien har således på nytt ført til en vanskeligere og mer usikker situasjon for mange virksomheter, selvstendig næringsdrivende, permitterte og andre arbeidsledige. Usikkerheten om den videre utviklingen er betydelig, også fordi det dukker opp nye og mer smittsomme virusvarianter.

Norsk økonomi og arbeidsmarked er fortsatt sterkt preget av koronapandemien. Til tross for en betydelig gjeninnhenting siden april i fjor, er den økonomiske aktiviteten lavere og arbeidsledigheten høyere enn normalt. Antallet arbeidssøkere registrert hos NAV er fremdeles markert høyere enn nivået før nedstengingen i mars i fjor. Innstrammingene i smitteverntiltakene den siste tiden har ført til at flere er helt permittert, mens færre er delvis permittert. Arbeidssøkere i alt har endret seg forholdsvis lite. Fremover vil trolig nedgangen i arbeidsledigheten forsinkes og ledighetsperioden forlenges for mange. Tendensen til økt langtidsledighet er urovekkende, selv om en del av de permitterte har et arbeidsforhold å komme tilbake til. Langvarig høy ledighet kan øke sannsynligheten for at arbeidsledige mister ferdigheter og motivasjon, og kan ha negative konsekvenser for videre tilknytning til arbeidslivet.

Situasjonen er likevel klart bedre enn i fjor vår. Det skyldes at smitteverntiltakene nå er mindre inngripende og at bedrifter har lært hvordan de kan tilpasse kostnader og drift til situasjonen. Norsk næringsliv drar også nytte av høyere oljepris og økt etterspørsel fra utlandet. Ferske nasjonalregnskapstall kan tyde på at økonomien har vært mer robust enn antatt.

Etter hvert som en stadig større andel av befolkningen vaksineres og smittetallene kommer ned, kan myndighetene begynne å lette på smitteverntiltakene og trappe ned støtteordningene. Det vil også gjøre at den økonomiske aktiviteten kan øke. Høy sparing i husholdningene gjør at det er potensial for høy vekst når forholdene ligger til rette for det. Gode vaksinenyheter har bidratt til at

flere prognosemiljøer har oppjustert sine vekstanslag for norsk økonomi i 2021.

Det overordnede målet i regjeringens strategi for de økonomiske tiltakene er å trygge arbeidsplasser og unngå at mange bedrifter som ellers er levedyktige, går konkurs som følge av pandemien. Å ta vare på levedyktige bedrifter er viktig for at veksten i økonomien skal kunne ta seg raskt opp igjen når smitteverntiltak kan lempes på. Særlig vil den langsiktige kostnaden både for enkeltpersoner og for samfunnet bli stor dersom ledigheten biter seg fast på høye nivåer.

Regjeringen har innført omfattende økonomiske tiltak som dekker bredt. Allerede før krisen hadde vi gode ordninger i folketrygden. Disse ordningene er blitt ytterligere utvidet og forsterket i 2020, bl.a. med forlenget rett til dagpenger og høyere kompensasjonsgrad, og det er innført inntektssikring også for selvstendig næringsdrivende og frilansere. Velferdsordningene i folketrygden og flere av de økonomiske krisetiltakene rettet mot bedriftene er utformet slik at omfanget av støtte øker automatisk når aktiviteten i økonomien avtar. I tillegg ivaretar dagens ordninger næringer som er særlig hardt rammet, som restauranter og hoteller.

De økonomiske tiltakene må avstemmes mot smitteverntiltakene. Statlige støtteordninger må gi incentiver til aktivitet og omstilling når det er mulig. Men så lenge smitteverntiltakene er innrettet mot å redusere personkontakt og ta ned aktivitet, er det ikke hensiktsmessig at økonomiske ordninger stimulerer til det motsatte. Da er det bedre å kompensere bedrifter og arbeidstakere for at de må stenge ned aktivitet som ikke er forsvarlig innenfor smittevernet.

Regjeringen har allerede annonsert at den vil forlenge kompensasjonsordningen for næringslivet frem til og med april, og er forberedt på å forlenge denne ordningen hvis det blir nødvendig. I denne proposisjonen foreslår regjeringen å forlenge særlige tiltak innenfor permitteringsordningen, dagpengeordningen og ordningen for selvstendig næringsdrivende frem til sommeren.

Så snart smitteverntiltakene kan lempes på, må de midlertidige tiltakene bli trappet ned og avvikles. Det er viktig for å styrke bedriftenes incentiver til å gjenoppta aktivitet og arbeidstakeres incentiver til å søke og være i arbeid.

Regjeringen følger situasjonen nøye og vurderer behov for tiltak løpende, bl.a. i lys av hvordan vaksineringen av befolkningen utvikler seg.

Endringer i midlertidig lov om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for lærlinger, kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere)

3 Forlengelse av midlertidig lov om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19

3.1 Innledning

Den midlertidige loven av 12. juni 2020 nr. 62 om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19, oppheves etter gjeldende § 13 annet ledd, 1. mars 2021.

Regjeringen foreslår å videreføre ordningen til og med 30. juni 2021. Som følge av dette foreslås det at den midlertidige loven først oppheves 1. juli 2021.

3.2 Bakgrunn

På bakgrunn av Stortingets anmodningsvedtak 16. mars 2020, ble midlertidig forskrift om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19, vedtatt 8. april 2020, med hjemmel i koronaloven. Forskriften ble forlenget til og med 27. mai 2020, men ble opphevet som følge av at koronaloven opphørte å gjelde. Fordi det fortsatt var behov for inntektssikringsordningen, besluttet Stortinget, i tråd med budsjettforslaget i Prop. 67 S (2019–2020), å bevilge midler til ordningen til og med 31. oktober 2020. Ordningen ble da hjemlet i midlertidig lov 12. juni 2020 nr. 62 om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19. Loven skulle opprinnelig oppheves 1. november 2020. I forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 142 S (2019–2020), ble det foreslått å forlenge ordningen ut 2020. Samtidig ble kompensasjonsgraden foreslått redusert til 60 prosent, med tilsvarende endring i avkortingen mot inntekt. Det vises til Stortingets behandling av Prop. 140 L (2019–2020) Endringer i lov 23. juni 2020 nr. 99 om tilskudd ved avbrutt permittering (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet), jf. Innst. 18 L (2020–2021), og til Prop. 142 S (2019–2020) Endringer i statsbudsjettet 2020 under Kunnskapsdepartementet, Kulturdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Arbeids- og sosial-

departementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Samferdselsdepartementet, Finansdepartementet og Olje- og energidepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet), jf. Innst. 19 S (2020–2021). Ordningen ble ytterligere forlenget til 1. mars 2021 gjennom Stortingets vedtak til statsbudsjett for 2021, se Innst. 15 S (2020–2021), Innst. 4 L (2020–2021), jf. Prop. 1 LS (2020–2021) og Lovvedtak 61 (2020–2021).

3.3 Vurderinger og forslag

Kompensasjonstiltaket for selvstendig næringsdrivende og frilansere gir 60 pst. kompensasjon for tapt inntekt sammenlignet med inntekten før koronapandemien, som i hovedsak er basert på inntekt for 2019, men avgrenset til inntekter opp til seks ganger grunnbeløpet. Det ble utbetalt 121 mill. kroner i støtte til 8 000 personer i desember måned.

Kompensasjonstiltaket ble utviklet og innført raskt, og har gitt utbetalinger til mange selvstendig næringsdrivende som sto uten inntekt. Ordningen har likevel svakheter. Utbetalingen er til-litsbasert, periodisering av inntekter er ikke entydig og det er ikke aktivitetskrav. Det er gode grunner til at selvstendig næringsdrivende ikke hadde en slik ordning tidligere, herunder at de har påtatt seg en risiko for å oppnå en mulig gevinst og at de ikke betaler arbeidsgiveravgift.

I desember 2020 og ved inngangen til 2021 har det vært en økning i smitten av covid-19. Økningen har medført at det er iverksatt omfattende smitteverntiltak nasjonalt og regionalt, jf. omtalen av den økonomiske situasjonen i kapittel 2. Dette har ført til økt usikkerhet om inntektsgrunnlaget for selvstendig næringsdrivende og frilansere gjennom vinteren og våren 2021.

På denne bakgrunnen foreslås kompensasjonsordningen for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 videreført til og med 30. juni 2021. Loven gis forlenget varighet i overensstemmelse med dette. Det vises til vedlagte lovforslag.

Lovforslaget har ikke vært på høring, da dette både kunne vanskeliggjøre gjennomføringen av tiltaket og i dette tilfellet må regnes som åpenbart unødvendig, jf. utredningsinstruksen punkt 3-3 andre ledd andre og tredje kulepunkt.

Endringer i midlertidig lov om kompensasjonssystem for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for lærlinger, kompensasjonssystem for selvstendig næringsdrivende og frilansere)

4 Endringer i regelverk for permittering og dagpenger

4.1 Kap. 2541 Dagpenger

Post 70 Dagpenger, overslagsbevilgning

4.1.1 Forlengelse av maksimal periode med fritak fra lønnsplikt og tilhørende dagpengerett

Bakgrunn

Etter permitteringslønnsloven har arbeidsgivere lønnsplikt i starten av permitteringsperioden, arbeidsgiverperiode I. Arbeidsgiverperiode I ble midlertidig redusert fra 15 til to dager fra 20. mars 2020, jf. Prop. 52 S (2019–2020) og Prop. 53 LS (2019–2020). Samtidig vedtok Stortinget en midlertidig stønad som skulle sikre at permitterte arbeidstakere fikk full lønn (inntil seks ganger grunnbeløpet) i ytterligere 18 dager. Koronapandemien og smitteverntiltakene innebar at mange bedrifter hadde få andre muligheter enn å permittere sine ansatte da inntektene og de vanlige arbeidsoppgavene brått forsvant. Fra 1. september 2020 er arbeidsgiverperiode I økt til 10 dager, jf. Prop. 125 L (2019–2020), Innst. 386 L (2019–2020) og Prop. 127 S (2019–2020), Innst. 360 S (2019–2020). Lønnskompensasjonsordningen som ga full lønn inntil seks ganger grunnbeløpet i 18 dager, ble samtidig opphevet. Det ble også besluttet å innføre en arbeidsgiverperiode II på fem dager etter 30. permitteringsuke fra 1. januar 2021, jf. Prop. 142 S (2019–2020), Innst. 19 S (2020–2021). I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2021, besluttet Stortinget å utsette innføringen av arbeidsgiverperiode II til 1. mars 2021, jf. Innst. 15 S (2020–2021). Arbeidsgiverperiode II vil gjelde ved alle permitteringer som har vart i minst 30 uker per 1. mars 2021.

Permitteringslønnsloven pålegger arbeidsgivere lønnsplikt under permittering, men gir samtidig regler om fritak fra lønnsplikten. Når denne fritaksperioden er brukt opp, gjeninntre arbeidsgivers lønnsplikt, uavhengig av situasjonen i arbeidsmarkedet. Videre rett til dagpenger for de permitterte vil da kreve oppsigelse, og bedriftens lønnsplikt vil tre inn igjen i oppsigelsestiden. Før 20. mars 2020 var arbeidsgivere fritatt fra lønnsplikt under permittering i 26 uker i løpet av en 18-månedersperiode. Perioden med fritak fra lønnsplikt under permittering ble først forlenget til og med 30. juni 2020, jf. omtale i Prop. 67 S (2019–2020). Det vil si at grensen på 26 uker og koblingen til en 18-månedersperiode midlertidig ble opphevet. I overensstemmelse med Stortingets vedtak i forbindelse med behandlingen av

Prop. 117 S (2019–2020), jf. Innst. 360 S (2019–2020), ble perioden ytterligere forlenget til og med 31. oktober 2020, for å bidra til økt forutsigbarhet og færre unødvendige oppsigelser.

Senere vedtok Stortinget å utvide arbeidsgivers fritak fra lønnsplikt og tilsvarende rett til dagpenger for permitterte, slik at permitterte kunne få lønn eller dagpenger under permittering i inntil 52 uker innenfor 18 måneder, jf. Prop. 142 S (2019–2020), Innst. 19 S (2020–2021). Endringen ble gjort med virkning fra 1. november 2020 for nye og løpende tilfeller. Regjeringen la til grunn at behovet for utvidet permitteringsperiode er midlertidig, og at maksimal periode med fritak fra lønnsplikt og dagpenger under permittering igjen blir 26 uker for permitteringer som iverksettes etter 30. juni 2021, dersom forholdene ligger til rette for det.

Vurderinger

Koronasmitte og smitteverntiltak kan gi behov for permitteringer hele vinteren og våren. Mange bedrifter som har permitterte arbeidstakere nå, møter grensen på 52 uker i perioden fra mars til mai 2021, gitt at de samme arbeidstakerne er permittert frem til da. Det var 61 000 ledige permitterte i desember, herav over halvparten delvis permitterte. Flere aktører innen servering og reiseliv permitterer nå i nye runder, men i langt mindre skala enn i mars i fjor. Om lag 35 000 permitterte vil kunne bruke opp perioden med dagpenger under permittering i perioden fra mars til juni 2021 hvis de mottar dagpenger under permittering kontinuerlig.

Den økonomiske oppgangen vil kunne skyte fart i takt med at smitteverntiltak rulles tilbake. Da vil også behovet for permitteringer falle raskt. Samtidig står mange virksomheter overfor langvarige konsekvenser, ikke minst innenfor reiselivsbransjen. Å kompensere for langvarige endringer i etterspørselen for enkelte bransjer vil motvirke nødvendig omstilling. En lang permitteringsperiode bidrar til å binde opp arbeidstakere og andre ressurser i bransjer med usikker fremtid. Permitterte har en forventning om å bli hentet tilbake og søker færre jobber enn ordinære ledige. De som likevel ender opp i ledighet etter en lang permitteringsperiode, stiller svakere som jobbsøkere, og permitterte bruker av dagpenge rettighetene sine. Med en forlengelse vil det være kortere tid med dagpenger etter permittering til jobbsøking og ev. oppkvalifisering, og lavere opp-tjening til senere ledighetsperioder. Regjeringen legger likevel vekt på at det kan bli svært utford-

Endringer i midlertidig lov om kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for læringer, kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere)

rende for store grupper av permitterte og arbeidsledige å finne arbeid frem mot sommeren.

Permitteringer er et virkemiddel som skal redusere kostnadene til bedriftene ved midlertidig arbeidsmangel. En ytterligere forlengelse utfordrer dette prinsippet. Hensynet til omstilling trekker i retning av å ikke legge til rette for forlengelser. Samtidig er det ikke hensiktsmessig at bedrifter sier opp ansatte dersom det vil bli behov for dem innen kort tid. Samfunnet er tjent med å unngå unødvendige oppsigelser og at virksomheter mister nøkkelkompetanse. En forlenget mulighet til å permittere vil kunne hindre oppsigelser av permitterte som ellers ville blitt hentet tilbake til sommeren.

Forslag

Regjeringen foreslår at perioden med fritak for lønnsplikt under permittering forlenges til 1. juli 2021 for permitteringer som ellers vil gå ut maksimal periode fra iverksettelsestidspunkt og til 1. juli, samtidig som referanseperioden på 18 måneder midlertidig oppheves.

Regjeringen legger til grunn at behovet for en forlenget permitteringsperiode er midlertidig. Maksimal periode med fritak fra lønnsplikt og dagpenger under permittering blir derfor igjen 26 uker i løpet av 18 måneder for permitteringer som iverksettes etter 30. juni 2021, dersom forholdene ligger til rette for det.

Endringene i perioden med fritak fra lønnsplikt og den korresponderende retten til dagpenger under permittering gjennomføres ved forskrift som fastsettes av Arbeids- og sosialdepartementet med hjemmel i hhv. lov om lønnsplikt under permittering § 3 femte ledd og folketrygdloven § 4-7 annet og tredje ledd.

4.1.2 Endringer i dagpengeregelverket

Bakgrunn

I forbindelse med koronapandemien ble det innført en rekke midlertidige særordninger som innebar unntak fra det ordinære dagpengeregelverket. Disse er i hovedsak regulert i midlertidig forskrift 20. mars 2020 nr. 368 om unntak fra folketrygdloven og arbeidsmiljøloven i forbindelse med covid-19-pandemien. Flere av de midlertidige ordningene ble avvirket i løpet av høsten 2020.

Dagsatsen for dagpenger under arbeidsløshet utgjør 2,4 promille av dagpengegrunnlaget. Dette gir en kompensasjon på 62,4 pst. av tidligere inntekt opp til seks ganger grunnbeløpet, jf. folke-

trygdloven § 4-12. I forbindelse med koronapandemien er det gitt en midlertidig bestemmelse om at dagpenger skal gis med 80 pst. av den delen av dagpengegrunnlaget som er under tre ganger grunnbeløpet, og med 62,4 pst. av den delen av grunnlaget som er mellom tre og seks ganger grunnbeløpet. Dette gjelder for alle som har fått innvilget dagpenger siden 20. mars 2020, dvs. både permitterte og ledige. Overslagsbevilgningen på dagpengeposten er beregnet under forutsetning om at den midlertidige endringen varer frem til 1. april.

Etter folketrygdloven § 4-15 ytes det hele eller graderte dagpenger i en full stønadperiode på til sammen 104 uker til medlemmer som har hatt arbeidsinntekt, jf. § 4-4, på minst to ganger grunnbeløpet i de siste tolv månedene eller i gjennomsnitt av de siste 36 månedene før søknadstidspunktet. Dersom inntekten har vært lavere enn to ganger grunnbeløpet, utgjør full stønadperiode 52 uker. I tillegg kan det etter særregelen i folketrygdloven § 4-19 gis dagpenger i inntil 26 uker til arbeidssøkere som har avtjent verneplikt.

I forbindelse med koronapandemien ble stønadperioden forlenget for alle, til og med 31. oktober 2020.

Vurderinger

Ved utgangen av 2020 var det om lag 2 500 permitterte og 10 500 ordinære dagpengemottakere som kan bruke opp retten til dagpenger i månedene januar–juni, herav har de aller fleste opptjent rett til kort dagpengeperiode (52 uker). I tillegg anslås det at om lag 7 000 ledige, som har brukt opp retten til dagpenger mellom 1. november 2020 (da den midlertidige forlengelsen ble avsluttet) og utgangen av desember 2020, vil kunne søke og få dagpenger.

Regjeringen foreslår å forlenge perioden med fritak fra lønnsplikt under permittering, slik at arbeidsgiverne kan permittere til og med juni 2021. Det er derfor rimelig å også forlenge retten til dagpenger til de permitterte tilsvarende. Situasjonen og usikkerheten i arbeidsmarkedet tilsier også at retten til dagpenger for de som er ledige, bør forlenges. De som går ut dagpengeperioden i løpet av vinteren og våren vil fortsatt kunne ha store utfordringer med å finne arbeid. Det gjelder ikke bare permitterte, men også ordinære dagpengemottakere som nærmer seg slutten av dagpengeperioden.

Da den midlertidige forlengelsen av dagpengeretten ble avsluttet fra 1. november 2020, var det utsikter til vesentlig bedring i smittesitua-

Endringer i midlertidig lov om kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for lærlinger, kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere)

sjonen og jobbmuligheter. Dette har endret seg med smittebølgen som vi er inne i nå. Det tilsier at de som nå har brukt opp dagpengeperioden, bør kunne søke om fortsatt dagpengerett. Det vil gi bedre økonomisk sikkerhet for de som fortsatt er arbeidsledige, gjennom en utfordrende periode i arbeidsmarkedet.

En høyere kompensasjonsgrad svekker insentivene til å søke arbeid, selv om dette hensynet har mindre betydning i en periode der mange arbeidsledige har få jobbmuligheter. Den forhøyede dagpengesatsen er også problematisk fordi den forskjellsbehandler personer som hadde fått innvilget dagpenger før 20. mars 2020 sammenlignet med dem som fikk dagpenger senere. Det er uheldig å fortsette en slik forskjellsbehandling. Samtidig er det rimelig å kompensere dem som er hardest rammet av pandemien, hvorav mange er lavtlønte og er i en vanskelig økonomisk situasjon. Dette vil kunne fortsette frem mot sommeren for mange arbeidsledige.

Forslag

Regjeringen foreslår å forlenge retten til dagpenger for alle dagpengemottakere som bruker opp retten til dagpenger før 1. juli. Det foreslås også at dagpengemottakere som har brukt opp dagpengeretten etter 31. oktober 2020, får rett til å søke om å ta opp igjen dagpengesaken fra iverksettelsestidspunktet for forlengelsene. Regjeringen foreslår dessuten en midlertidig forlengelse av den forhøyede dagpengesatsen til og med 30. juni 2021. Endringene gjennomføres ved endring av midlertidig forskrift 20. mars 2020 nr. 368 om unntak fra folketrygdloven og arbeidsmiljøloven i forbindelse med covid-19-pandemien, som fastsettes av Kongen i statsråd, med hjemmel i folketrygdloven § 25-16.

Økonomiske konsekvenser

Bevilgningen på posten er 19 087 mill. kroner.

På usikkert grunnlag anslås de foreslåtte forlengelsene av permitteringsadgang og rett til dagpenger for alle dagpengemottakere til 1. juli å medføre økte utgifter til dagpenger på 900 mill. kroner i 2021. En rett til å søke om ytterligere forlengelse av dagpengeperioden for dem som mistet dagpengene sine etter 31. oktober 2020, anslås på usikkert grunnlag å medføre økte utgifter på 410 mill. kroner. Videreføringen av forhøyet dagpengesats anslås på usikkert grunnlag å øke utgiftene med 640 mill. kroner. Det foreslås å øke bevilgningen med samlet 1 950 mill. kroner.

Arbeids- og velferdsdirektoratet kan gjennomføre de foreslåtte endringene på kort varsel. En forlengelse medfører noe manuell saksbehandling som igjen kan påvirke saksbehandlingstiden på dagpengeområdet. De foreslåtte endringene medfører økt administrativ belastning for Arbeids- og velferdsetaten.

5 Endringer i midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger

5.1 Kap. 2543 Midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger

5.1.1 Post 70 Stønad til selvstendig næringsdrivende og frilansere, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 266 mill. kroner.

Norsk økonomi og arbeidsmarked er fortsatt sterkt preget av koronapandemien. Pandemien har ført til at mange selvstendig næringsdrivende og frilansere har tapt inntekt. Usikkerheten om den videre utviklingen i smitte og nødvendige smitteverntiltak er betydelig. Det vises til omtalen av den økonomiske situasjonen i kapittel 2 og omtalen av regjeringens forslag til lovendring for videreføring av kompensasjonssytelsen i kapittel 3. På bakgrunn av økt usikkerhet om inntektsgrunnlaget for selvstendig næringsdrivende og frilansere gjennom vinteren og våren 2021, foreslår regjeringen at kompensasjonssytelsen for selvstendig næringsdrivende og frilansere videreføres til og med 30. juni 2021.

Det anslås på svært usikkert grunnlag at en videreføring av kompensasjonssytelsen vil øke utgiftene med 280 mill. kroner i 2021, og det foreslås å øke bevilgningen med 280 mill. kroner.

5.1.2 Post 71 Stønad til lærlinger, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 24 mill. kroner.

Det gis som hovedregel ikke dagpenger til personer som gjennomfører utdanning eller opplæring, jf. folketrygdloven § 4-6. Etter anmodning fra Stortinget ble det innført en midlertidig inntektssikringsordning for lærlinger som mister lærlingplassen eller blir permitterte under koronapandemien. Det er gjort unntak fra flere vilkår i folketrygdloven, slik at lærlinger som fortsetter i utdanningen, kan gis dagpenger fra første

Endringer i midlertidig lov om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for lærlinger, kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere)

virkedag etter bortfall av lærlingplassen. I tillegg er det gitt egne regler om fastsetting av dagpengesatsen for denne gruppen. Dagpengene utbetales for fem dager per uke og gis med 100 pst. av den delen av lærlinglønnen som er under 1,5 ganger grunnbeløpet, og med 62,4 pst. av den delen av lærlinglønnen som er mellom 1,5 og seks ganger grunnbeløpet. Med lærlinglønn menes den lønnen lærlingen hadde på tidspunktet for permittering eller bortfall av lærlingplassen. Ordningen er regulert i midlertidig forskrift 20. mars 2020 nr. 368 om unntak fra folketrygdloven og arbeidsmiljøloven i forbindelse med covid-19-pandemien.

Etter gjeldende regler avvikles den særlige ordningen for nye tilfeller 1. april 2021, men de som innen det er innvilget stønad, kan motta stønad i en full stønadperiode på inntil 52 uker, men ikke ut over 31. desember 2021. Få lærlinger mottar dagpenger på de særlige vilkårene. I uke 50 var det registrert 336 ledige lærlinger, og det ble utbetalt i underkant av 5,2 mill. kr i dagpenger til lærlinger.

En kompensasjonsgrad på 100 pst. opp til 1,5 ganger grunnbeløpet kan synes gunstig, men samtidig er satsen 62,4 pst. for inntekter over 1,5 ganger grunnbeløpet, og ikke 80 pst. opp til 3 ganger grunnbeløpet som i den forhøyede satsen for ordinære dagpengemottakere. Dessuten er inntektene på et lavt nivå. Lærlingvilkårene er lite benyttet, men likevel viktige for dem det gjelder. Også denne våren vil lærlinger kunne bli permit-

tert eller miste jobben som følge av smittevern-tiltak og pandemien generelt.

Det foreslås at de særlige vilkårene for dagpenger til lærlinger videreføres for nye tilfeller til og med 30. juni 2021. Ideelt sett skulle en slik rett begrenses til 1. halvår, men det vil ikke være praktisk håndterbart å lage enda en særregel for en liten gruppe. Forslaget er derfor at lærlinger som er innvilget dagpenger etter særreglene til og med 30. juni 2021, kan fortsette å motta dagpenger på disse vilkårene i 52 uker, men ikke lenger enn til og med 31. desember 2021.

Videreføringen av de særlige vilkårene for dagpenger til lærlinger anslås på usikkert grunnlag å øke utgiftene med 5 mill. kroner, og det foreslås å øke bevilgningen med 5 mill. kroner.

Arbeids- og sosialdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i midlertidig lov om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for lærlinger, kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere).

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i midlertidig lov om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og vedtak om endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet i samsvar med et vedlagt forslag.

Endringer i midlertidig lov om kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for lærlinger, kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere)

A

Forslag

til lov om endringer i midlertidig lov om kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19

I

I midlertidig lov 12. juni 2020 nr. 62 om kompensasjonssytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19, skal § 13 annet ledd lyde:

Loven oppheves *1. juli 2021*.

II

Loven trer i kraft straks.

Endringer i midlertidig lov om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: permittering, dagpenger, særordning for lærlinger, kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere)

B

Forslag

til vedtak om endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet

I

I statsbudsjettet for 2021 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
2541		Dagpenger	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 19 087 000 000 til kr 21 037 000 000	1 950 000 000
2543		Midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger	
	70	Stønad til selvstendig næringsdrivende og frilansere, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 266 000 000 til kr 546 000 000	280 000 000
	71	Stønad til lærlinger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 24 000 000 til kr 29 000 000	5 000 000

